

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет права та економіки
Кафедра цивільного та господарського права та процесу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Митне право

Галузь знань
Спеціальність
Назва освітньої програми
Рівень вищої освіти

26 «Цивільна безпека»
262 «Правоохоронна діяльність»
Правоохоронна діяльність
перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
доцент кафедри цивільного та господарського права та процесу к.ю.н., доцент Денисяк Наталя Миколаївна	067-961-13-70	denisyak.natali@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Митне право – це комплексна галузь права, тобто система встановлених державою правових норм, що регулюють відносини у сфері митної справи. Знання митного права має важливе значення для студентів юридичних навчальних закладів, адже вони пов'язують свою подальшу професійну діяльність зі здійсненням правової роботи в суспільстві, зокрема зі включенням у суспільні відносини на основі сформованих норм права, серед яких важливе місце займають норми митного права.

Метою митного права як навчальної дисципліни є сформування у студентів теоретичного розуміння суті митних правовідносин, вивченні та практичного застосування норм митного права.

Знання основних норм митного права – це важлива передумова прийняття обґрунтованих рішень у сфері управління митною справою, у процесі переміщення товарів, предметів через митний кордон України.

Передумови для вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти для вивчення дисципліни «Трудове право» мають набути знання з таких дисциплін як «Теорія держави та права», «Конституційне право».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Митне право» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення, критичного, стратегічного, дизайн-мислення..

Спеціальні (фахові) компетентності

СК2. Здатність організувати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.

СК3. Здатність професійно оперувати категоріально-понятійним апаратом права і правоохоронної діяльності.

СК10. Здатність визначати належні та придатні для юридичного аналізу факти.

Навчальна дисципліна «Митне право» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. На понятійному рівні – основні категорії, поняття та їх визначення з курсу, зміст предмету «Митне право» та його систему, особливості його норм та інститутів.

2. Описувати: конкретні правові явища, знати та вміти правильно застосовувати відповідне законодавство.

Розуміння: якісних змін та оновлень, що відбуваються на сучасному етапі.

3. Визначення: останніх змін та доповнень, внесених в чинне законодавство.

4. Пояснювати: зміст нормативно-правових актів.

5. Застосування знань (вміння): на рівні відтворення – правильно оцінювати сутність та зміст конкретних правових явищ (ситуацій), орієнтуватися в чинному законодавстві; на творчому рівні – використовувати свої внутрішні якості у підвищенні ефективності професійної діяльності, досліджувати правові явища, формувати наукові пошуки.

Аналіз:

6. Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.

Оцінювання:

7. Аргументовано обговорити та пояснити: митне право як комплексна галузь права, її значення і роль для правознавства.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
4	120	14 /14	6 /2	92 / 112	2/2	3 /3	Вибіркова

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Поняття, предмет, метод і система митного права	11	2	-	9	13	2	-	11
Тема 2. Джерела митного права	11	-	2	9	11	-	-	11
Тема 3. Система та організація діяльності митних органів	13	2	2	9	11	-	-	11
Тема 4. Правове регулювання служби в митних органах	13	2	2	9	12	-	-	12
Тема 5. Правове регулювання переміщення товарів, предметів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України	11	2	-	9	13	2	-	11
Тема 6. Митний режим	13	2	2	9	12	-	-	12
Тема 7. Митний контроль	14	2	2	10	15	2	2	11
Тема 8. Митне оформлення	13	-	2	9	11	-	-	11
Тема 9. Митно-тарифне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	12	2	-	10	11	-	-	11
Тема 10. Контрабанда і порушення митних правил	11	-	2	9	11	-	-	11
Усього годин	120	14	14	92	120	6	2	112
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ІСПИТ								

6. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у

пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Митне право» Опрацювання лекційного матеріалу.

1. Підготовка до практичних занять.
2. Консультації з викладачем протягом семестру.
3. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
4. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
5. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Поняття, предмет, метод і система митного права Історія становлення та розвитку митної справи та митного права в Україні. Поняття, предмет і метод митного права. Поняття, види норм митного права. Митні правовідносини: поняття, види, склад. Реферат 1. Історія розвитку митної справи в Україні. 2. Поняття, форми та напрямки митної політики.</p>	9	11
2	<p>Тема 2. Джерела митного права Закони України як джерела митного права. Підзаконні акти в системі джерел митного права. Міжнародно-правові акти в системі джерел митного права. Реферат 1. Шляхи адаптації митного законодавства України до міжнародних митних правил, норм та стандартів.</p>	9	11
3	<p>Тема 3. Система та організація діяльності митних органів Призначення та основні завдання митних органів. Правовий статус ДМСУ. Взаємодія митних органів з правоохоронними органами. Взаємодія митних органів з місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування. Взаємодія митних органів з суб'єктами господарювання. Реферат 1. Правовий захист працівників митних органів. 2. Форми, методи діяльності митних органів.</p>	9	11
4	<p>Тема 4. Правове регулювання служби в митних органах Правовий статус посадових осіб та інших працівників митних органів. Обмеження, пов'язані з проходженням державної служби посадовими особами митних органів. Спеціальні звання посадових осіб митних органів.</p>	9	12

	<p>Робочий час посадових осіб митних органів. Види заохочень та порядок їх застосування. Дисциплінарна відповідальність працівників митних органів.</p> <p>Соціальний та правовий захист працівників митних органів.</p> <p><u>Реферат</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Заходи митних органів щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України. 2. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що ввозяться на митну територію України представництвами іноземних держав, міжнародними організаціями та офіційними особами, а також дипломатичними представництвами України, що знаходяться за кордоном 3. Соціальний захист працівників митних органів. 		
5	<p>Тема 5. Правове регулювання переміщення товарів, предметів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України</p> <p>Митний кордон України, митна територія України: співвідношення. Переміщення через митний кордон України гуманітарної допомоги. Переміщення через митний кордон України культурних цінностей. Переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України.</p> <p><u>Реферат</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, принципи переміщення товарів, предметів, транспортних засобів через митний кордон України. 2. Загальні положення пропуску та оподаткування товарів, що вивозяться (пересилаються) громадянами за межі митної території України. 3. Загальні положення пропуску та оподаткування товарів, які ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України. 4. Умови та порядок переміщення і пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України: загальні положення. 5. Тимчасове зберігання товарів, транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. 	9	11
6	<p>Тема 6. Митний режим</p> <p>Поняття митного режиму. Вибір та зміна митного режиму. Загальні правила застосування митних режимів.</p> <p>Характеристика видів митного режиму: імпорт (випуск для вільного обігу); реімпорт; експорт; реекспорт; транзит; тимчасове ввезення; тимчасове вивезення; митний склад; вільна митна зона; безмитна торгівля; переробка на митній території України; переробка за межами митної території України; знищення або руйнування; відмова на користь держави.</p> <p><u>Реферат</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Митний режим: поняття, види. 2. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України громадянами. 3. Митні формальності на морському і річковому транспорті за законодавством України. 4. Митні формальності на авіатранспорті за законодавством України. 	9	12

	5. Митні формальності на залізничному транспорті за законодавством України. 6. Митні формальності на автомобільному транспорті в Україні. 7. Митні формальності на трубопровідному транспорті та лініях електропередачі за законодавством України.		
7	Тема 7. Митний контроль Поняття митного контролю. Тривалість знаходження під митним контролем. Зони митного контролю. Режим зони митного контролю. Види зон митного контролю. Здійснення митного контролю. Форми митного контролю. Технічні засоби митного контролю. Порядок проведення особистого огляду громадян. Забезпечення прав і свобод людини при проведенні особистого огляду. Пільгові процедури митного контролю. Реферат 1. Організація митного контролю в Україні. 2. Переміщення через митний кордон України гуманітарної допомоги. 3. Переміщення через митний кордон України культурних цінностей. 4. Технічні засоби митного контролю.	10	11
	Тема 8. Митне оформлення Відмова у митному оформленні та обов'язки митного органу щодо роз'яснення вимог, виконання яких забезпечує можливість митного оформлення. Попередні операції. Тимчасове зберігання. Зберігання на складах митних органів. Поняття, види та форми МД. Зміна, відкликання та визнання МД недійсною. Реферат 1. Переміщення (пересилання) товарів через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях. 2. Заборони щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. 3. Обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. 4. Переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України.	9	11
	Тема 9. Митно-тарифне та нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності Види мита: ввізне, вивізне; адвалорне, специфічне, комбіноване. Особливі види мита: спеціальні, антидемпінгові і комбіновані. Сезонне мито. Тарифні пільги (тарифні преференції). Структура УКТ ЗЕД та класифікація товарів. Митна вартість товарів та методи її визначення. Характеристика основних засобів нетарифного регулювання ЗЕД: ембарго; квотування; ліцензування. Реферат 1. Нетарифне регулювання ЗЕД. 2. Ліцензування зовнішньоекономічної діяльності 3. Професійна освіта та науково-дослідна діяльність у сфері державної митної справи. 4. Місце деліктології порушень митних правил в системі науки митного права.	10	11
	Тема 10. Контрабанда і порушення митних правил Класифікація порушень митних правил. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил. Правове забезпечення провадження у справах про порушення митних правил. Митна деліктність: поняття, стан, структура, динаміка та географія. Причини порушень митних правил та умови, які сприяють їх вчиненню. Поняття і види профілактики порушень митних правил.	9	11

Реферат		
1. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил. 2. Поняття, склад контрабанди. 3. Юридична відповідальність за скоєння контрабанди. 4. Поняття і ознаки порушень митних правил. 5. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил. 6. Поняття і види провадження у справах про порушення митних правил. 7. Учасники провадження у справах про порушення митних правил 8. Види провадження у справах про порушення митних правил.		
Всього	92	112

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит
--	---

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D	незадовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fх		
1-34 (2)	F		

**8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ**

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді,

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

10. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання та засвоєння навчальної дисципліни передбачає неухильне дотримання вимог академічної доброчесності, яка регулюється Законом України “Про освіту” (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004), «Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року), іншими нормативними документами).

Відповідно до ст.42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Митне право України : навч. посібн. / А. І. Годяк, О. М. Ілюшик, Я. П. Павлович-Сенета. Львів : СПОЛОМ, 2017. 308 с.
2. Методичні матеріали з навчальної дисципліни «Митне право» для студентів господарсько-правового факультету денної форми навчання (основна дисципліна) другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, М. Г. Шульга та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 50 с.
3. Митна справа: підручник/ за ред. д-ра екон. наук. проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 572 с.
4. Кормич Б. А., Коваль Н. О. Митне право : навчально-метод. посібн. Освітня програма підготовки здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра в Національному університеті «Одеська юридична академія», галузь знань – 08 «Право», спеціальність – 081 «Право» / Б.А. Кормич, Н. О. Коваль. Одеса : Фенікс, 2021. 132 с.
5. Годяк, А.І. Митне право України : навч. посібн. / А. І. Годяк, О. М. Ілюшик, Я. П. Павлович-Сенета. Львів : СПОЛОМ, 2017. 308 с.

Допоміжна

6. Брачук А. О. Реалізація принципу сприяння торгівлі у митному законодавстві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Одеса: Б. в., 2019. 22 с.
7. Дорофеева Л. М. Європейський вектор розвитку української митниці: монографія. Дніпро: УМСФ, 2019. 448 с.
8. Зима О. Т. Митне право: конспект лекцій. Харків: Право, 2018. 126 с.
9. Лепеха М. О. Аналіз порушень митного законодавства в Україні. *Митна безпека*. 2018. № 1. (2). С. 114-122. URL: <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs3/article/view/178/245>.
10. Молдован Е. С. Нормативно-правове забезпечення як складова вітчизняної системи запобігання та протидії митним правопорушенням. *Митна безпека*. 2019. № 3. С. 55-65. <http://ojs.nusta.edu.ua/index.php/ojs3/article/view/439/644>.
11. Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна Київ: Центр учбової літ., 2019. 488 с.
12. Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей при переміщенні товарів через митний кордон України різними видами транспорту: монографія. Дніпро: Ун-т митної справи та фінансів. 2018. 336 с.
13. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні: кол. монографія / М-во освіти і науки України, Ун-т мит. справи та фінансів. Дніпро: Гельветика, 2018. 272 с.

Нормативно-правові акти

14. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
15. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1984. № 51. Ст. 1122.
16. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13-14. Ст. 112.
18. Митний Кодекс України від 13.03.2012 р. *Урядовий кур'єр* від 17.05.2012. № 86. № 87 від 18.05.2012 р.
19. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1991 р. № 29. Ст. 377.
20. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : Закон України від 13.10.1992 р. № 2673-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 50. Ст. 676.
21. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей : Закон України від 21.09.1999 р. № 1068-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 48. Ст. 405.
22. Про гуманітарну допомогу : Закон України від 22.10.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. Ст. 451.
23. Про транзит вантажів : Закон України від 20.10.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 51. Ст. 446.
24. Про захист суспільної моралі : Закон України від 20.11.2003 р. № 1296-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 14. Ст. 192.
25. Про заборону репродуктивного клонування людини : Закон України від 14.12.2004 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 5. Ст. 111.
26. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 р. № 4050-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.
27. Про митний тариф України : Закон України від 04.06.2020 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2020. № 42. Ст. 344.
28. Положення про митні декларації: затв. Постановою КМУ від 21.05.2012 р. № 450. *Урядовий кур'єр* від 30.05.2012. № 95.

29. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними : Постанова КМУ від 21.05.2012 р. № 451. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 40. Ст. 1546.
30. Порядок створення зон митного контролю: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 583. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2270.
31. Про затвердження переліку товарів, вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не допускається : Постанова КМУ від 28.05.2012 р. № 468. *Урядовий кур'єр* від 01.06.2012. № 97.
32. Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України харчових продуктів для власного споживання: постанова КМУ від 21.05.2012 р. № 434. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1529.
33. Порядок здійснення фото-, відеофіксації митних та інших формальностей, які проводяться контролюючими органами: затв. Постановою КМУ від 08.06.2016 р. № 370. *Урядовий кур'єр* від 15.06.2016 р. № 112.
34. Положення про Державну митну службу України : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019>.
35. Порядок заповнення митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 614. *Офіційний вісник України* від 20.07.2012 р. 2012. № 52. Ст. 2106.
36. Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2629.
37. Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2627.
38. Інструкція про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України : Постанова Правління Національного банку України від 27.05.2008 р. № 148. *Офіційний вісник України*. 2008. № 43. Ст. 1430.
39. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 03.06.2005 р. № 8. *Митна газета*. 2005. № 8. С.11-13.
40. Міжнародна конвенція про спрощення та гармонізацію митних процедур від 18 травня 1973 р. (Київська конвенція) (редакція на 26.06.1999 р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 71. Ст. 2711.
41. Міжнародна конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів : Указ Президента України «Про приєднання України до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів» від 17.05.2002 р. № 466/2002 <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/466/2002>.
42. [Конвенція про тимчасове ввезення](#), учинена у м. Стамбулі 26.06.1990 р. *Офіційний вісник України*. 2004. № 36. Ст. 2445.

Інформаційні ресурси

43. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
44. Он-лайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>.
45. <http://www.info-library.com.ua/books-book-149.html>.
46. <http://zakon1.rada.gov.ua>. Офіційний сайт Верховної Ради України.
47. <https://customs.gov.ua>. Офіційний сайт Державної митної служби України.